

Bliža se novo leto. S kako radostjo bi pozdravili slovenski pravniki porod pravnškega lista! Ne mislimo, da bi se ravno na jedna pleča moralo vse naložiti. Razlagov se našemu narodu malo porája. Ali dale bi se moči združiti v kakšnem pravnškem društvu. Hrvatje je imajo ter dobivajo od njega svojega »Pravnika«. Čehi imajo društvo »Vsčhrd« in »Pravnicka jednote«, katera izdaje že štiriindvajset let svoj »Česki pravnik«.

Izdajati slovenski pravnški list, skrbeti za slovensko izdavo vseh zakonov in posebno za razvoj stalne in točne terminologije s tem, da se sestavi komisija iz pravnikov in jezikoslovcev, to naj bi bil namen »slovenskega pravnškega društva«. Zato apelujemo na slovenske pravnike v Ljubljani, da v tem oziru storé domovinsko svojo dolžnost.

Fr. R.

Rječnik hrvatsko-slovenski. Pod tem naslovom je ravnokar v Zagrebu prišla na svetlo preimenitna knjižica, kojoj je »Hrvatska Matica« namenila slovenskim udom svojim. Razložek med slovenskim in hrvaškim jezikom je tako majhen, da vsak književno izobražen Slovenec lahko čita knjigo hrvaško, Hrvat pa slovensko, v tem ko so se priprosti ljudje obeh národov od nekđaj med seboj razumevali. Navzlic temu naletí Slovenec, ki se ni učil hrvaškemu jeziku, semtertja na kako neznano besedo, bodisi tujko, bodisi táko, ki se je v slovenskem jeziku že izgubila. Da torej tudi take besede ne bi Slovencu zavirale razumévanja hrvaških knjig, naročila je »Hrvatska Matica« po jednoglasnem sklepu občnega zbora Slovencu prof. dr. Musiću v Zagrebu, da sestávi slovarček hrvaško-slovenski; a danes je delo že dovršeno. Pred nami leži lična knjižica od XX+66 strani. V uvodu je Matičin odbor razložil namen knjižice; na to je prof. dr. Musić na šestih listih v kratkem načrtal hrvaško *slovnico*, kolikor se loči od slovenske, a za njó je nad 6000 hrvaškim besedam dodal slovenski pomen. Na konci knjižice je tiskan tudi izvađek iz pravil »Matice Hrvatske« ter popis vseh knjig, kar jih je »Matica Hrvatska« doslej dala na svetlo. Po vsem tem pa čitamo imenitno naznanilo, da »Matica Hrvatska« vsakemu Slovencu, kdor bi se oglasil do Velike noči 1888. l., daje za navadno društveno ceno, t. j. po *tri* glđ. za vsak letni tečaj vse knjige, ki so izšle za leto 1881., 1884., 1885 in 1886., a vsako drugo knjigo *za pol cene*. Ne moremo si misliti knjižice, ki bi bolj pospeševala vzajemno poznavanje ter plemenito duševno zlogo med Hrvati in Slovenci, kakor ta hrvaško-slovenski slovarček; a »Matica Hrvatska« nam je s tem na novo dokazala, kako je njeno delovanje na vsako stran koristno in plodonosno. A kaj naj porečemo o slovarčku samem? Matičin odbor v uvodu sam poudarja, da je to »prva poskušnja« in da potem knjižice ne smemo preostro soditi. Kar se dostaje slovnice bi utegnil kdo rēči, da je prekratka; mi pa sodimo, da je prav tako, kajti navaden človek nima kdaj čitati obširnih slovníc, a drugim je že »Slovenska Matica« zdavnaj ustregla z Marnovo hrvaško slovnico za Slovence. Čuditi bi se mogel kdo, da ima hrvaški jezik 6000 besedij, ki se ločijo od slovenskih, ali to je le na videz, kajti gospod Musić je v svoj slovarček uvrstil tudi mnogo tujih, zlasti turških besed, ki se dandanes sicer ne pŕejejo več, ali se v velikem številu nahajajo v národnih, posebno v mohamedanskih pesmih, katerih misli »Matica Hrvatska« že prihodnjo pomlad izdati prvi zvezek. Razven tega pa nam treba še omeniti, da ima hrvaški jezik za premnogo stvari po več imev, in sicer takšno, ki Slovencem ni znano, in ob jednom drugo, katero ima tudi slovenski jezik. Tudi smo v Musićevem slovarčku našli besed, ki so se v književnem jeziku slovenskem že čisto udomačile, in takih, ki bi jih količkaj vaje čitatelj sam lahko ugenil. Po vsem tem mislimo, da Musićev slovarček ni niti prekratek, niti preobširen, ampak da je pogodil pravo, srednjo pot. Kolikor smo v naglici mogli presoditi, ujema se slovarček z najnovjšimi znanstvenimi preiskavanji, o čemer nismo niti prej dvojili, ker vemo, da malokdo oba jezika, hrvaškega in slovenskega, tako korenito pozna,

kakor gospod dr. Musić. Ko bi pa oster jezikoslovec vendar imel kaj prigovarjati, naj pomisli, da je to »prva poskušaja« in da je slovarček namenjen le za vsakdanjo praktično porabo. Upamo torej, da bodo Slovenci radi segli po njem in da se bodo v še obilnejšem številu vpisavali v »Matico Hrvatsko«, nego li doslej.

Slovenski recepti. Nekemu zdravniškemu delu laškemu, katero je izšlo v 17. veku pod naslovom: »Discorsi dello eccellente Dottore et cavalliero M. Leonardo Fioravanti Bolognese Sopra la Chirurgia« in katerega se jeden del nahaja v tukajšnji c. k. licejski biblioteki, privezano je mnogo rokopisnih beležek, katere je napisala roka gospodarjeva latinski, italijanski in slovenski, in ta gospodar je bil nekov domač zdravnik iz Primorja, katero je tačas teritorijalno pripadalo deželi Kranjski.

Kakor bi človek sodil po rokopisu, kar se dostaje receptov, kaže se, da so pisani koncem 17. ali početkom 18. veka. Recepti sami so takozvani »ljudski recepti«, vendar spoznavamo v njih potrdilo, katero so prejeli po domačem zdravniku v mnogoletni praksi, kajti priporoča jih, da »pomagajo«.

Cenjenim čitateljem »Zvonovim« objavljam te recepte, prepisujé dotične rokopisne beležke, in s tem menim, da storim dovolj, kajti značajna oblika kakor tudi jezikovne posebnosti pokazujejo se tako najvidnejšim načinom.

Evo daljših receptov:

1.

Sa Vodenizo

Vsami pu funta Pellina postaui ga zes noz v en ferkil vina Beliga mozió siutra ga na 3 parte szedi od tistega dai pit postelli daiga dobro spoá(?) tisto hudo uodo skuse pot presene.

2.

Kadar Glaua boli alli ie otekla

Vsami sredizo od eniga hlepza inu io utekni ueno uodo kodar ure kar da io omozi potle io stisni spestio da se un izidi uli zesto sredizo Rosniga uolia inu dva Zerlaka od icyza masi po glaui ualet.

3.

Sa Ottok kadar edan vas otteze

Kuhai ouas uel Vena inu kokar kuli gorko uel Calido mores turpeti uenim zaklizi uel sachetto na otok stauí et de illa aqua bibe ualet.

4.

Sa kassil

R. tig Plauig Violiz Zuet slatko skorio 3 Lorberie inu Zukar kandilna inu pluznega selitza 15 Sranbregna leto sueti ueno Rutto deni uen Lonz uel Piskar uli frisne uode gore pusti da se en pausto(?) poure pi tisto Suezor inu Siutra gorko ualet.

5.

Sa gliste uel pro uermibus

Zuet od belle psenizne moke deni in aquam claram et de illa aqua da patienti apprime ualet. P. pl. Radics.

„Ljubljanski Zvon“

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po jeden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 4 gld. 60 kr., pol leta 2 gld. 30., četrt leta 1 gld. 15 kr.

Za vse neavstrijske dežele po 5 gld. 60 kr. na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 40 kr.

Lastniki in založniki: Fr. Levec i. dr. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Fr. Levec. Uredništvo in upravnštvo v Ljubljani, v Medijatovi hiši na Dunajski cesti, 15.

Tiska »Narodna Tiskarna« v Ljubljani.